

КОМПЮТЪР

Издание на ЦК на ДКМС

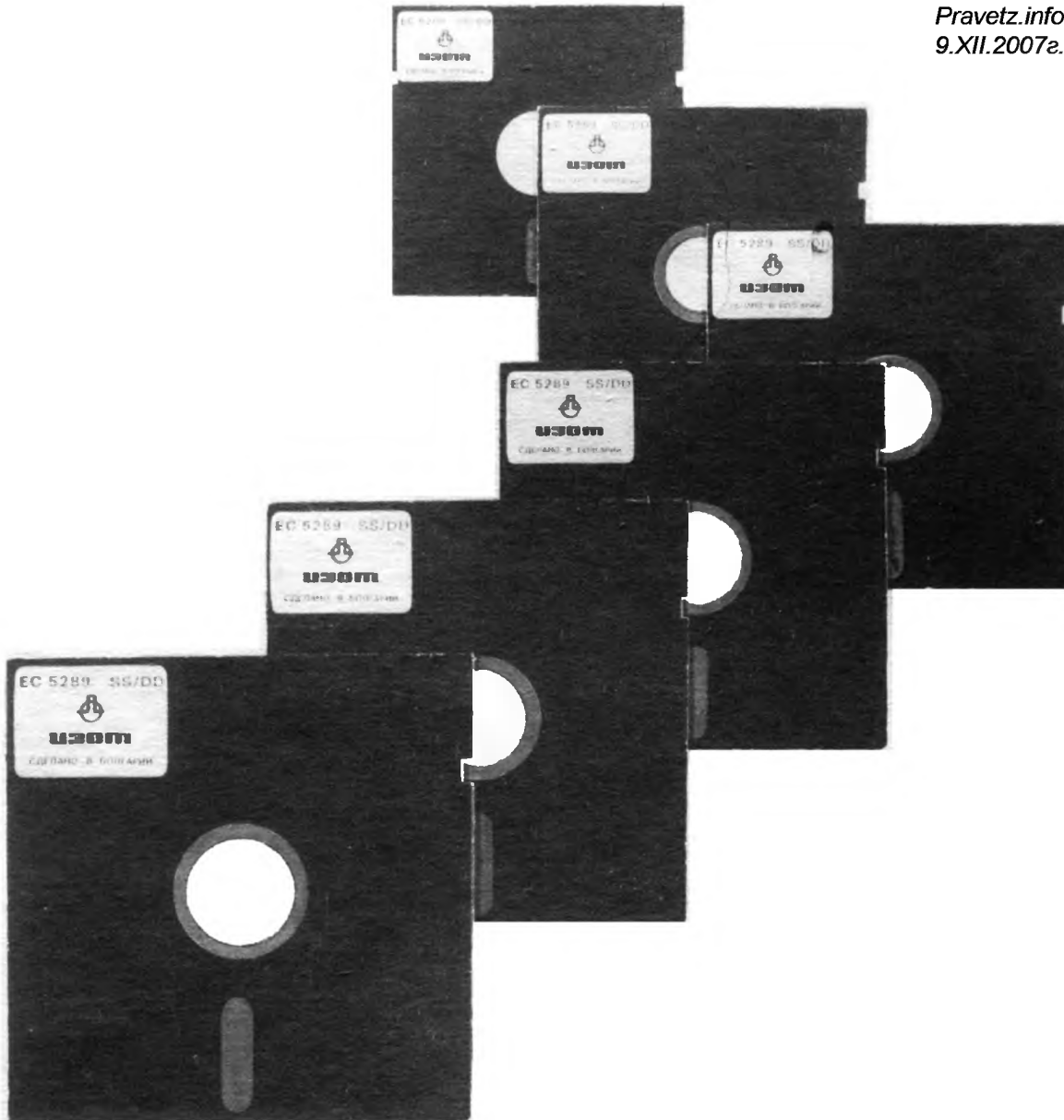
ЗА ВАС

5 '85 • Година първа • Цена 0,60 лева

ISSN 0505-1893

СПИСВА РЕДАКЦИЯТА
НА ВЕСТНИК **ОРБИТА**

ДСО ИЗОТ предлага на своите клиенти следните видове 5.25-инчови дискети, производство на завода за магнитни дискове, Парзджик:

Вид дискета	едностранна единична плътност	едностранна двойна плътност	двустранна двойна плътност	едностранна четворна плътност	двустранна четвърта плътност
Записвана повърхност	1	1	2	1	2
основни технически характеристики					
Капацитетът на неформатираната дискета	125 КБ	250 КБ	500 КБ	500 КБ	1МБ
Брой на писти- те без грешка	40	40	2 X 40	80	2 X 80

Драги читатели,

Вашите писма до редакцията на списание „Компютър за вас“ стават все повече и това, разбира се, ни радва. Благодарим ви за доверието и добрите думи — ще се стараем да ги оправдаваме и занаяпред. За съжаление ние сме в незавидното положение да не можем да отговорим на най-наболелите въпроси, които поставяте. Не че има някаква тайна, просто отговорите и на нас не са ни много известни.

Ще може ли например редовият българин да влезе в магазин (в кой и кога) и да си купи (на каква цена) домашен компютър „Правец 8Д“? Знаем, че се произвежда, че с него предимствено се задоволяват обществени нужди — училища, клубове и т. н., че в страната цари глад за такава стока. И все пак време е вече производителите и търговците да се споразумеят и да съобщят на висок глас решението си! Гражданинът, решил със свои средства да влезе в „царството на втората грамотност“, заслужава да бъде осведомен, нали! Можем да продължим изграта на „знаем—незнаем“ с какво ли не още. Знаем за заключените компютърни клубове из цялата страна, за да не бъде повредено нещо в тях. Не знаем защо им са на тия грижовни стопани клубовете, освен за трупане на актив пред висшестоящите инстанции. Знаем за масовия недостиг на учебна и помощна литература по всички въпроси на компютризицията. Не знаем кой друг би трябвало да я издаде, освен нашите родни издателства. Знаем, че произвежданите у нас флопидискови устройства за ПК са калпави и работят (тракайки като кречетала) само по изключения. Не знаем докога ще е така. Знаем, че практически няма кой да поддържа и да ремонтира както хилядите компютри в България, така и техните периферни устройства. Не знаем дали и за тази сервисна услуга ще трябва да разчитаме на вездесъщия частпромаджия.

Ето защо се чувствуваме неловко пред вас, драги читатели. Естествено ние ще продължим да търсим отговорите, а вие не ни се сърдете, когато те не зависят от нас. Между другото, такъв беше и случаят с абонатите на „Компютър за вас“ за настоящата 1985 година, които са платили по 7,20 лева за 12 книжки. Бровете всъщност са 6 (виж стр. 32) и струват общо 3,60 лева. Вината за грешката е на Министерството на съобщенията. То я е поправило с документ ПС-01-80 от 23. X. 1984 г., разпратен до окръжните управления на съобщенията, според който надвезетата сума се връща обратно на вносителя в пощенския клон, където е направен абонаментът за списанието. Не забравяйте и още нещо: от следващата 1986 година цената на абонамента е 7,20 лева, тъй като и книжките вече са 12 — списанието става месечно.

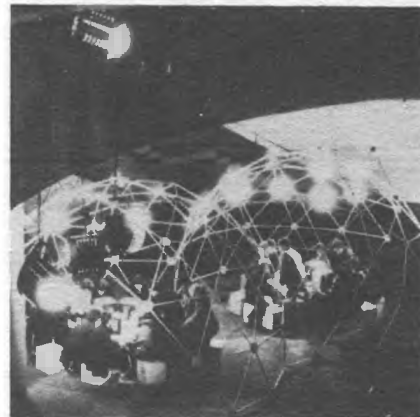
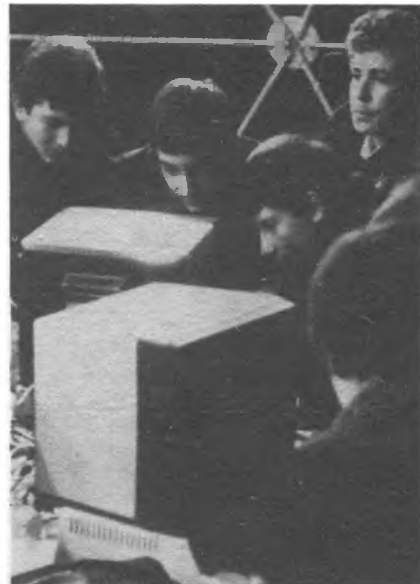
Отново искаме да насочим вниманието ви към рубриката „Информационна борса“ (I-борса). Тя все още е в пелени и е твърде далеч от истинското си предназначение — да бъде посредник между тези наши читатели, които имат какво да предложат за обмяна (дискети, контролери, периферни устройства, програми, книги и т. н.), и нуждаещите се от тези „излишъци“. Предлагащи и търсещи приятели на компютрите, изпращайте ни обявите и съобщенията си! Публикуването им в списанието не само е безплатно, но е и гаранция, че те ще бъдат прочетени точно от когото трябва.

Една от идеите ни за следващата година е да направим справочник за компютърните клубове у нас. Молбата ни към ръководителите и отговорниците на тези клубове е да изпратят точните им адреси и телефони. Ние се заемаме със задачата да систематизираме информацията и да я отпечатаме в „Компютър за вас“.

Що се отнася до снимките на тази страница, направени от колежата ни Димитър Димитров, те показват настроението и нестихващия интерес към персоналните компютри, но вече на територията на Пловдив. Времето е ноември, а събитието — Световна изложба на постиженията на младите изобретатели БЪЛГАРИЯ'85. Свободният достъп до десетките клавиатури и екрани в продължение на почти цял месец на практика означава, че са спечелени нови стотици приятели на компютрите. Не е малко, никак не е малко!

ХАБЕЕВ

Д-р Димитър ПЕЕВ

● ПО СЛЕДИТЕ НА ИДЕЯТА ЗА КОМПЮТЪРА

● КОГА И КОЙ

● ПАТЕНТ ОТ XIII ВЕК ЗА ОТКРИВАНЕ НА ВСИЧКИ ИСТИНИ

Историята на идеите в науката носи нещо от духа и „спортната злоба“ на състезанието. Летвата се вдига сантиметър след сантиметър, ние въодушевено следим всеки следващ скок, възхитени от човешките възможности, и фактът, че знаем, че човек никога няма да скочи 25 метра например на височина (тук, на Земята, при сега приетите условия на състезанието), не ни пречи да следим със затаен дъх поредния рекорден скок.

Същото е и с историята на научните идеи. Да вземем тази за компютъра. Кога се е родила тя? Кой пръв я е формулирал? Да се тръгне по редицата от отговорите на този въпрос е не по-малко интересно и от най-възбуждащото спортно състезание. Нека погледнем бегло към тази редица отговори.

И тъй: кога и кой пръв е формулирал идеята за днешния компютър?

— Как кой?! — ще възкликне някой. — Джон фон Нойман, разбира се, през 1948 година! Той пръв предложи: на самите програми, които са заложили в компютъра, да се гледа като на информация. На самите команди на програмите да се гледа като на данни, които могат да се образуват от компютъра, да се изменят. Всъщност тази е главната идея, която превърна компютъра в компютър. Защото по този начин той доби неизбежна преди гъвкавост на възможностите и бързина на действието.

— Това е вярно — ще каже друг, — но то е просто важно усъвършенствуване на съществуващия вече компютър! Идеята, която превърна сметачната машина в компютър, е идеята на Джон Атанасов, човека с наполовина българска кръв, комуто пръв през есента на 1937 година хрумна мисълта да използва за изчисление електронни

НИКОЛА КЕСАРОВСКИ

ВСИЧКО Е МНОГО

елементи. Той освен това е и първият човек, който употреби думата памет във връзка с компютъра...

— И това е вярно — ще каже трети. — Само че защо забравяме Чарлз Бабедж? Нима той още през 1833 година не демонстрира пръв машина, съставена от програмен блок, сметачен механизъм и запомнящо устройство (все чисто компютърни понятия!), която с изненадваща скорост извършвала четирите аритметични действия с многоцифрени числа! И Августа Ада Лъвлейс, дъщеря на Байрон, първата програмистка в света, която написа първата програма за машината на Бабедж?

— Да — ще възрази четвърти. — Но всичко това е, след като Жакард изобрети през 1808 година стан за оцветяване на тъкани, който се управлявал от предварително зададена програма, надупчена върху картонени перфоленти. Обърнете внимание: и програма, и перфоленти...

— А Паскал с неговия аритмометър още през...

— Но то е просто механична сметачна машина...

... Тук може би е време да прекъснем спорещите и да им разкажем нещо интересно и не толкова известно. При това много по-старо.

Става дума за Раймунд Лулий. Слушали ли сте за него? Интересен учен е (след като науката го помни вече над 700 години!). Роден е през 1235 година в град Палма на остров Майорка. Всъщност и като човек той е интересен.

До 30-годишна възраст е придворен поет при арагонския крал. Тогава внезапно се отказва от светски живот и се отдава на духовния. Става ревностен католик, мисионер, философ и писател. Приканва към възобновяване на кръстоносните походи. Яростно се бори срещу арабската култура

и мюсюлманството и в стремежа си чрез добро познаване на точната култура да се ускори християнизиранието на източните народи той въвел в много европейски университети преподаването на източни езици. Така омразата му към арабската култура го превърнала в общопризнат родоначалник на... европейската арабистика. Действителен католик, Лулий се отдава на мисионерска дейност — преподава в Армения, Кипър, Северна Африка. Там, в Тунис, заради открито проповядване на евангелието е убит с камъни... Като поет и прозаик е основоположник на каталанската национална литература. От произведенията му до нас са стигнали над 300, събрани в 20 тома.

И стигаме до най-важното за Лулий. Той е предтеча на съвременната комбинаторна логика. Създал е „логическа машина“, която пък е предшественик на днешния компютър.

И преди Лулий на логиката се е гледало като на изкуство, чрез което може да се разграничава истината от лъжата. Лулий обаче е първият, който обявява логиката за средство за откриване на нови истини! И още нещо. Той издига идеята да се погледне на човешкото мислене като на механично манипулиране с понятия. Една нанистрна революционна идея, посочваща още в XIII век онзи подход към човешкото мис-